

GLASILO KATOLIŠKE AKCIJE ZA KAMNIŠKO IN MORAVŠKO DEKANIJO

NAŠ LIST IZDAJA MISIJONIŠČE V GROBLJAH, P. DOMŽALE. — UREJUJE IN ZASTOPA IZDAJATELJA JOZEF GODINA C. M., DOMŽALE-GROBLJE. — TISKA MISIJONSKA TISKARNA, DOMŽALE - GROBLJE. ZA TISKARNO JOZE GODINA, GROBLJE. — IZHAJA MESEČNO. POSAMEZNA ŠTEVILKA STANE 1 DIN, CELOLETNA NAROČNINA 12 DIN. INSERATI PO DOGOVORU. ROKOPISI SE REDNO NE VRAČAJO.

Še druge ovire

Vzgoja značaja ni lahko delo. Na sto in sto ovir zadene in jih mora premagati, kdor hoče iz sebe izoblikovati poštenega človeka.

Omenim v prvi vrsti **strah pred ljudmi**. Siromak, kdor se vedno in povsod briga le zato, kaj bodo ljudje rekli. Sel bi v cerkev, pa se bojim posmeha svojih tovarišev; pristopil bi v društvo, pa me bodo imeli za norca; postavil bi se po robu tistim, katerih vzor je nedostojno življenje in govorjenje, pa se bojim, da me bodo smatrali za preveč pobožnega... Kdor se bo vedno brigal le za mnenje ljudi, ta je s svojo značajnostjo še daleč za gorami.

Druga velika ovira je, da se mi **sami sebi preveč smilimo**. Zato si ne upamo napovedati odločnega boja svojim napakam, svoji notranji razprzdanosti in razruvanosti. Svet uravnavamo in ga popravljamo, sami sebe pa nočemo spraviti v red. Študiramo svetovno politiko in nje zablode, lastnih zmot in zablod pa ne vidimo. Zato se radi kar na splošno obtožujemo: »Vse napake imam, kar si jih more kdo izmisliti.« Prijatelj! Ne bo res, kar govoriš. Resnica pa je, da ima vsak izmed nas po več napak, zoper katere se mora boriti. Pa ne vsak enih in istih. Še bratje si niso med seboj podobni. Ne morda po zunanosti, še manj pa po svoji notranjosti. Enega mori prehuda jeza, drugega drži na vrvi lenoba, tretji je vdan zapravljenosti, četrti ima predolg jezik in misli z njim obvladati vso srenjo, peti mora vedno imeti »svoj prav«, kakor pravijo ljudje in zato mora kljubovati vsaki pametni in dobro mišljeni besedi, če ne pa misli, da ne bo zdrav. Zato pa napovej boj svoji glavni napaki, oziroma svojim glavnim napakam, če jih imaš več in tako boš napravil iz sebe res nekaj človeku podobnega. Če hočeš podreti drevo, ne boš začel pri vejah in vejicah, ampak boš zastavil pri deblu. Primera ti je gotovo umljiva.

Nova naša napaka pri vzgoji značaja je naša **nepočakanost**. Vzgoja značaja je delo let in desetletij, mi bi pa najraje napravili vse v enem dnevu. In ker ne gre vse tako hitro, kakor si želimo sami, pa postanemo sami nase jezni in nejevoljni, češ, ničesar ne morem doseči. Beremo življenjepise svetnikov — če jih le res berete!? — in vidimo, kakšni so bili, pa se nas loti malodušnost, češ, mi pa ne moremo biti taki, kakršni so bili oni, ali pa se oklenemo druge misli: »Ah, saj ni vse to resnica, kar o njih pišejo!« pa prenehamo, sredi dela prenehamo z vzgojo značaja. Dobro smo začeli, bi rekli s sv. evangelijem, pa vsled svoje nepočakanosti nismo mogli dela dovršiti in smo zato slabo končali. Pri branju teh besedi nam niti v glavo ni padlo, da svetniki svoje svetosti niso dosegli v enem dnevu, ampak da so se zanjo trudili skozi vse svoje življenje.

Še to bodi omenjeno, da danes vse prehitro in vse prepovršno živimo in da tudi to kvarno vpliva na našo značajnost. Že pouk po naših šolah je vse prepovršen. Mladina se uči imena raznih vladarjev in njih vojsk, premalo ali nič pa ne sliši, kaj so storili v blagor naroda. Mladini slikajo v živih barvah lepoto velikih in tujih mest, premalo pa se govori o nevarnostih življenja v tujini. V povestih iščejo učenci z učitelji glagolov in pridevnikov, vse premalo se pa poudarja značajnost ali neznačajnost nastopajočih oseb in ljudi...

Ponovno naj zapišem, da dosti premalo vpoštevamo navodilo: »Vzgajaj se sam!« Kljub svojemu dnevnomu delu in opravi si po večerni molitvi ali kadarkoli ti je bolj priložno odtrgaj neka minuto, da premisliš sam pri sebi: Kje sem danes bil, kaj sem delal, česa nisem dobro opravil, kaj me je premagalo, da sem narobe ravnal? Za konec pa naj bo vedno trdnejši sklep: **Nič več ne bom služil svojim napakam, nič več, nič več...**

(Langerholc.)

Črtice iz zgodovine Špitaliča

Sestavil župnik Žust Ig.

II.

Cerkev v Špitaliču je že zelo stara, najbrže toliko kot grad — hospic svetega Antona pušč. (1. 1228.—1243.). Seveda je prvotno bila le majhna kapela, ker je služila pred vsem hospicu. Tekom let pa je rastla, da je prišla do sedanje velikosti in lepote.

L. 1471. so se Turki klatili po tej okolici. Ali so cerkvi kaj škodovali, o tem ni nič znanega.

L. 1526., ko so pobirali cerkvene vrednosti za turški davek, je cerkev imela 2 keliha. Enega so vzeli, drugega, bakrenega, pa pustili.

L. 1638. je bil pri cerkvi napravljen nov kamenit kropilnik, ki je vzdignjen v sedanji novi cerkvi na levi strani ob glavnem vhodu. Nosi napis: G. H. 1638.

Kam je spadala cerkev sv. Antona pušč.? Vsa tuhinjska dolina je nekdanj spadala pod faro M. B. na šutni v Kamniku. Kamniški župnik se je imenoval plebanus. Zdaj ima pravico predlagati nove župnike nekaterim župnijam, tako tudi za Špitalič.

Ko pa se je podružnica sv. Martina v Spod. Tuhinju ločila od Kamnika in se je ustanovila tukaj lastna župnija, tedaj so Špitalič podredili Spod. Tuhinju (Šmartno) kot peto podružnico. Valvazor omenja cerkev sv. Antona pušč. ob gradu kot peto podružnico sv. Martina l. 1689. Piše, da je takrat imela 3 oltarje: sv. Antona, Ž. M. B. in sv. Križa in da je imela zraven kapelo sv. Mihaela.

Največje spremembe je špitališka cerkev doživela ob času župnikovanja Mihaela Paglovica v Spod. Tuhinju (1705—1758). L. 1720. so napravili ljubljanski zidarji pokopališčni zid. L. 1738. so pa ljubljanski zidarji pod vodstvom Matije Goriška začeli zidati novo špitališko cerkev. Poprej je bila cerkev obrnjena proti vzhodu. Radi zvonika, ki je ostal stari, so jo pa zasukali tako, da je ondi zdaj prezbiterij, kjer je bil prej vhod. Prezbiteriju so pa prizidali ob strani tudi novo zakristijo. Zidanje so večkrat pre-

kinili; enkrat radi pomanjkanja krme za vprežno živino, drugič radi pomanjkanja denarja (miši in črvi so napravili mnogo škode). L. 1736. so povišali zvonik, omislili cerkveno uro, zidali kripto, napravili nov oltar, cerkev vso olepšali. Cerkev je bila v letih 1728.—1736. povečana, prenovljena, torej skoraj nova. V istih letih so prenavljali tudi podružnico sv. Nikolaja v Beli. Za vse to ima največ zaslug neumorni šmartinski župnik gospod Paglovec.

Ta pa je imel pri cerkvah tudi težave. Pravdati se je moral celo z grajščakom Jurijem Žigo pl. Hohenwartom, ki si je prisvajal pravice patronata nad cerkvijo v Špitaliču. Pravda se je vršila od l. 1699. naprej in se je končala po smrti tega grajščaka pod njegovim dedičem in sicer v kamniškem župnišču 18. jul. 1715 vpricho kamniškega župnika dr. Maksa Leopolda pl. Raspa kot arhidijakona in mengeškega župnika Janeza Andreja pl. Flachenfelda ter Antona Krištofa Dünzla. Grajščaku patronat ni bil priznan, moral je plačati g. Paglovcu 200 gld odškodnine.

Špitalič je torej najprvo spadal pod Kamnik, potem pa dolgo dobo let pod župnijo (takrat vikarijat) Šmartno. V sredi med Špitaličem in Šmartnom pa je bil vikarijat Zgor. Tuhinj. Bilo je pač težavno za šmartinskega vikarja dušno pastirstvo. Po naravni legi bi pač moral biti Špitalič spojen z Zgor. Tuhinjem in ne s Šmartnom. Da bi se temu nekoliko opomoglo, sklenila sta že l. 1672. šmartinski vikar Janez Pergotnik in zgor. tuhinjski Jernej Terbačnik pogodbo. Vikar zg. tuhinjski je opravljal dušno pastirstvo za špitališki okraj in zato mu je šmartinski vikar odstopil polovico bire po »špitališkem«. Leta 1730. je g. Paglovec volil za mašno ustanovo 1200 gld, da bi izboljšal dohodke zgor. tuhinjskemu vikarju. S to ustanovo mu je med drugim naložil dolžnost, da opravlja v Špitaliču v postu ob petkih 6 sv. maš z litanijami in četrturno pridigo o zakramentu sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa.

Pod katero škofijo je spadal Špitalič? Pod oglejsko. Ko pa je bil oglejski patrijarhat l. 1751. ukinjen, je Špitalič spadal pod goriško nadškofijo. Dne 8. marca 1787 je Špitalič pripadal ljubljanski škofiji.

Zadnje posvetitev župne cerkve je izvršil škof Jernej Vidmar 11. septembra 1866, ki je odredil, da se spomin te posvetitve obhaja vsako leto na »žegnansko nedeljo«. V veliki oltar je položil svetinje »Christiani Surpurati et Venusti Martyrum«. Vsem obiskovalcem cerkve je dovolil 40 dni odpustka.

Sedanja župna cerkev je dolga 25 m, široka 7'50 m, visoka v prezbiteriju 7 m, v ladiji 8'50 m. Ima veliki oltar sv. Antona pušč., stranski oltar povišanja sv. Križa na moški strani. V

kapeli je kamenit oltar ž. M. B. Vsi drugi so leseni. Cerkev je slikana, ima nove orglje, prenovljen križev pot, lepe klopi in vrata.

(Dalje prih.)

Delavska stran

Delavsko vprašanje je tudi versko vprašanje

»Naš List« je začel meseca septembra 1931 pisati o okrožnici velikega papeža Leona XIII. o delavskem vprašanju. Obljubili smo, da hočemo seznaniti naše čitatelje z okrožnico vsaj v njenih poglavitnih delih. Rekli smo takrat, kdor bo čital okrožnico pazljivo in pozna vsaj površno gospodarski razvoj in delavsko vprašanje zadnjih let, bo prišel sam do odgovora, kaj je napotilo papeža Leona XIII., da je izdal za vse človeštvo tako pomenljivo in uvaževanja vredno okrožnico.

Upamo, da so naši čitatelji po pozornem in doslednem čitanju okrožnice rešili to vprašanje. Ako ne, naj znova vzamejo »Naš List« zadnjih petih let v roke in naj še enkrat prečitajo celo okrožnico, ki je trajne vrednosti! Danes hočemo še reči sklepno besedo o okrožnici Leona XIII., s katero vzpodbuja papež vse katoličane na delo s klicom: Delavsko vprašanje je tudi versko vprašanje.

81. »Veste, spoštovani bratje, kdo se ima in na kak način se je v zelo težavnem vprašanju treba truditi.«

82. »Lotiti se pa mora vsak v svojem okolišju in sicer zelo hitro, da ne bo tako težka škoda postala še bolj neozdravljiva z odlašanjem pomožnih sredstev. Z zakoni in naredbami naj skrbe tisti, ki vladajo države, spominjajo naj se svojih dolžnosti bogatini in gospodarji, s preudarkom naj se za to trudijo proletarci, za katerih stvar gre. Ker pa more, kakor smo rekli spočetka, vera sama popolnoma odstraniti zlo, zato naj pomislijo vsi, da je treba najprej premeniti krščansko mravnost, brez katere bo celo boj z razumom, ki se smatra za najbolj primeren, imel le malo uspeha na ozdravljenju.«

83. »Kar se tiče cerkve, ne bo nikdar in na noben način pustila, da bi se pogrešala njena pomoč, donesla bo toliko več pomoči, kolikor večjo svobodo bo dosegla v oklevanju in to naj zlasti pomni tisti, katerih naloga je skrbeti za javno blaginjo. Duhovniki — katerim boste prednjačili vi, spoštovani bratje, z avtoriteto in zgledom — naj napnejo vse moči duha in vztrajnosti in naj ne nehajo zabičevati ljudem iz vsakega stanu življenske resnice vzete iz evangelija. Z vsa močjo, ki jo zmorejo, naj se trudijo za blagor narodov, zlasti naj se prizadevajo, da ohranijo v sebi in zbuje v drugih, pri najvišjih prav tako kakor pri najnižjih, vseh čednosti gospe in Kraljico, ljubezen. Zaželjeno blaginjo namreč moremo

pričakovati predvsem iz velikega izliva ljubezni, — mislimo na krščansko ljubezen — ki na kratko obsega postavbo celega evangelija, in ki je vedno pripravljena samo sebe žrtvovati za korist drugih; ki je najgotovejši protistrup proti drznosti in prekomerni ljubezni do samega sebe, katere čednosti dela in božji oris je apostol Pavel s temi besedami izrazil: »Ljubezen je potrpežljiva, je dobrotljiva, ne išče svojega; vse opraviči, vse prenaša.« (1 Kor 13, 4—7).

84. »Kot dovodnika božjih milosti in pričlo naše dobrohotnosti nam vsakemu posameznemu, spoštovani bratje ter vašemu duhovništvu in ljudstvu v Gospodu iz srca podelimo apostolski blagoslov.«

Dano v Rimu pri sv. Petru, dne 15. maja leta 1891. v štirinajstem letu našega papeštva. Leon XIII., papež.

V zadnjih odstavkih poziva Leon XIII. vse na delo za rešitev socialnega vprašanja. S tem papež pokaže, da socialno vprašanje ni samo gospodarsko, ampak tudi versko vprašanje. Zato pa poziva vse na delo, zlasti pa one, ki vladajo države, torej vladarje, poziva delodajalce in delavce, enako tudi škofo in duhovnike.

Kako prav je imel Leon XIII., ki je vedel, da jih bo veliko, ki se za okrožnico ne bodo zmenili, je priča preteklost. Vedel je tudi, da bo delavec prej propadel, preden se bo svet prenovil v veri in mravnosti ter mu dal prostovoljno, kar delavcu gre, zato je pozval tiste, ki svet vladajo, naj upeljejo socialno zakonodajo, zahtevajo pravičnosti od njih, da zaščitijo delavčevo osebo in njegovo lastnino in zaslužek.

Papež ve dobro, da so vsi zakoni in vse odredbe odveč, če ne bo ljudi, ki bi jih izvrševali; ve dobro, da so vse naredbe in zakoni odveč, če ni v ljudeh ljubezni. Zato zabičuje vsem brez izjeme, naj imajo med seboj ljubezen, ki je gospa in kraljica vseh čednosti.

Dobro se zaveda papež, da je pravičnost ena glavnih krščanskih čednosti, zaveda se, da je ljubezen sploh prva krščanska čednost »na kateri stoji vsa postava in preroki« (Mt 22, 40) in ve tudi, da tam, kjer ni pravičnosti in ljubezni, tudi ni vere. Razkristjanjenje delavcev po socialnih demokratih v preteklosti potrjuje papeževo bojazen.

Socialno vprašanje ni zgolj gospodarsko, ampak izrazito versko vprašanje. Prav zaradi tega poziva papež vse škofo in duhovne, naj napno vse sile duha ter naj vztrajno

delajo s tem, da oznanjujejo pravičnost in ljubezen vsem ljudem brez razlike, bogatim in revnim, mogočnim in odvisnim. Da ščitijo pravičnost, morajo stati na strani zatiranih. Pravičnost in ljubezen dajeta socialnemu vprašanju pravo smer, da ne nastane v družbi socialni razdor in boj. Ljubezen je dopolnjevanje pravičnosti in obenem njeno najboljšo jamstvo. Vendar pa je pra-

vičnost v družbi prva. Družba, ki bi slonela le na ljubezni vseh, je le ideal, po katerem stremimo.

Če se poudarja ljubezen, nočemo reči, da ni treba pravičnosti, ampak samo ljubezen, da se reši socialno vprašanje. Opravičen je klic zatiranih: »Ne miloščine, ampak pravičo hočemo.« Najprej socialna pravičnost, potem ljubezen.

Delavstvo se organizira

Delavstvo se je čez dalje bolj začelo zavedati, da njegove žuljave roke ustvarjajo dobrine in da od teh dobrin ne dobi pravičnega deleža. Dobre, katere so delo tisočev in milijonov delavskih rok, se stekajo in nabirajo le v žepih nekaterih ljudi, medtem pa mora milijon delavskih družin trpeti največje pomanjkanje. Vsled tega spoznanja, da posameznik proti mogočni kapitalistični družbi ne pomeni ničesar in da je vsak njegov klic kakor glas vpijočega v puščavi, kakor glas hlapcev Jernejev, se je delavstvo začelo organizirati v svojih strokovnih organizacijah. Strokovne organizacije so one, katere so delavstvu priborile oni položaj v družbi, ki je časten in enak napram drugim stanovom. Saj so sadovi strokovnih organi-

zacij ravno zavarovanje zoper bolezni, nezgode, brezposelnost, starost, onemoglost in smrt, dalje zaščita delovnega časa, zdravja, minimalnih plač, delovnih pogojev.

Slovensko katoliško delavstvo do zadnjih let skoro ni poznalo pravega pomena in moči strokovne organizacije. Šele po veliki proletarizaciji naroda so dali strokovni organizaciji vsi činitelji ono mesto, ki ji v resnici pripada. Ogromno število delavstva je pri nas še neorganiziranega. Od 120.000 delavcev je organiziranih v Sloveniji nekaj nad 15.000 delavcev. Zato je za vse organizacije mnogo polja, da ga požanjejo, mnogo dela, žrtv in sposobnosti bo še potrebno preden bodo vse te množice vsaj do polovice organizirane v strokovni organizaciji.

Zveza združenih delavcev

Zveza združenih delavcev, ki z velikim uspehom nadaljuje z razširitvijo in poglobitvijo svoje organizacije, kakor vsi znaki kažejo, bo postala čez nekaj let ena najmočnejših in najbolj trdnih organizacij. Preteklo nedeljo, dne 3. maja t. . sta bili v okrilju te zveze ustanovljeni zopet dve novi skupini, prva v Dolenji vasi in druga v Ribnici.

V DOLENJI VASI se je vršil pravi shod delavstva, na katerega so prišli delavci iz Dolenje vasi, Jelendola, Rakitnice in celo iz pet ur oddaljene Glažute. Društvena dvorana, kjer se je shod vršil po 10. sv. maši, je bila nabito polna, saj je bilo navzočih okrog 100 samih zavednih in značajnih delavcev. — Po otvoritvenem pozdravu č. g. duh. svetnika Škulja je tov. Preželj France v obširnem govoru podal v jasnih in nedvoumnih besedah cilje in pota Zveze združenih delavcev, orisal pravo katoliško delavsko strokovno organizacijo in podal tudi celoten program. Povdaril je predvsem, da je možno pogubonosno razdiralno delo komunizma streti v prvi vrsti z elitnimi četami organiziranega delavstva. Pozval je navzoče delavstvo, da naj se zato v celoti organizira. Za tov. Preželjem je tov. Grošelj J. ožigosal nad vse živo in dojemljivo krivice družabnega reda in povedal kje se skrivajo sovražniki naše ideje in našega pokreta. Med navzočim delavstvom je vladalo silno navdušenje za organizacijo, posebno še ko je č. g. Škulj s toplimi in iskrenimi besedami povedal kakšna mora biti naša organizacija. Pri tej priliki so vredni javne pohvale delavci, ki so v dežju prišli 5 ur daleč na delavsko zbo-

rovanje. Ta zavednost je samo znak, kako nujno potrebno je bilo organizirati to delavstvo.

Popoldne ob 3. pa se je vršilo zborovanje ribniškega in okoliškega delavstva v RIBNICI. Tov. Preželj in Grošelj sta tudi tukaj podala obširno poročilo o splošnem položaju delavstva in pokazala edino možno zmago delavskih pravic v delavski borbeni organizaciji. Vsi navzoči so z navdušenjem pristopili v Zvezo združenih delavcev. — Bog živi!

Lesni delavci se organizirajo v Zvezi združenih delavcev.

Lesni delavci so izmed vseh strok delavskega stanu najbolj potrebni pomoči in socialne zaščite. Zelo težko in trpko je njihovo življenje in silno je težka njihova borba za obstanek. Ta boj proti izkoriščanju in zapostavljanju je težak tudi zato, ker največkrat delavstvo ni kos nalogi, ki mu jo nalaga življenje, poedinec sam nikoli ne more biti protiutež napram delodajalcu, če se za svoje pravice bori sam, posamič. Mase delavstva (v veliki meri lesno delavstvo), katere je beda in brezposelnost prignala do vrhunca revščine, se kakor utopljenji oprijemljejo slamnate bilke, če dobe kako zaopslitev.

V vsej Sloveniji je bilo po statistiki koncem decembra preteklega leta 5.585 zaposlenih delavcev v lesnih obratih, v vsej državi pa 46.272. Ali ni to ogromna armada delavskih trpinov? Ta armada je danes brez prave zaščite, brez organizacije. Zato bo lesno delavstvo hvaležno Zvezi združenih delavcev, da je začela poleg drugih strok de-

lavstva, organizirati tudi lesne delavce.

V nedeljo, dne 19. aprila se je vršil že prvi tak ustanovni občni zbor skupine lesnega delavstva v SOTESKI. Občni zbor je potekel v tako lepem razpoloženju in navdušenju za katoliško delavsko strokovno organizacijo Zvezo združenih delavcev, da je bilo veselje gledati to zanimanje in smisel za organizacijo, ki so jo pokazali prav vsi navzoči člani podružnice, katerih je bilo 55. Po poročilu predsednika občnega zbora tov. Zajca, je predsednik Centrale tov. Jonke Jože občni zbor v imenu zveze v Ljubljani in tovariške nameščenske organizacije Društva združenih, prav toplo pozdravil in se zahvalil članstvu za tako veliko razumevanje organizacije. Pri čitanju pravil je tov. Preželj iz Ljubljane napravil krajše predavanje o namenu organizacije, o sredstvih in načinu dela za uspešno strokovno delovanje. Nato sta Preželj Franc in stro. tajnik Grošelj vsak v polurnem govoru delavstvo navdušila za organizacijo.

Pri volitvah je bil izvoljen tov. Zajc Franc za predsednika z ostalimi 6 odborniki.

CERKNICA. V nedeljo, dne 26. aprila t. l. se je po 10. sv. maši vršil v Društveni dvorani v Cerknici shod delavstva, katero se bo organiziralo v Zvezi združenih delavcev. V Cerknici še nimamo strokovne organizacije, zato smo besede tov. Preželj Franceta in Sitarja iz Ljubljane z največjo pažljivostjo poslušali. — V uvod sestanka je tov. Preželj v svojem govoru povedal zelo krepke besede o namenu strokovne organizacije, o njenih sredstvih in o načinu dela za uspešno strokovno delo. Povdaril je predvsem kaj loči Zvezo združenih delavcev od drugih organizacij, dalje, da je edini pravi temelj socialne urejenosti družbe: Pravica in ljubezen, da so papeške enciklike gibalo in kri Zveze združenih delavcev, da je komunizem in kapitalizem zlo, ki razjeda korenine vsemu življenju — proti kateremu se moramo postaviti v bran z organizirano močjo in da bodo ravno delavske strokovne organizacije v končni borbi proti materijalizmu pomenile največ, saj so one elitne čete, katere se vzgajajo s pomočjo delavske katoliške prosvete. — Takoj za govorom se je vnela huda in ostra debata o cepljenju naših vrst in zakaj nova organizacija. V debati, ki je trajala skoro dve uri sta tov. Preželj in Sitar z jasnimi, iskrenimi in točnimi pojasnili vse udeležence, ki jih je bilo okrog 60, prepričala, da se stavba, ki je tako premenjena do milimetra kakor je Zveza združenih delavcev, ne more podreti. Delavstvo je bilo hvaležno za vsa pojasnila in za odkrite besede v vseh vprašanjih, katere so začeli razni elementi z lažnivim in nergaškimi hujskanjem spraviti v nejasnost. Izvolili smo pripravljalni odbor, ki bo imel nalogo, da do odobritve pravil pripravi vse potrebno za takojšnjo funkcioniranje organizacije. — Bog živi!

GROBLJE. Ta mesec se vrši občni zbor naše podružnice. Članstvo, ki se je že priglasilo, naj se občnega zbora udeleži v polnem številu. Čas in ura se Vam bo pravčasno sporočila.

Z našega razgledišča

KAMNIK. Večni pust. V duhu sv. Cerkev v zdravem slovenskem ljudstvu vkoreninjena navađa je, da za postni čas prenehajo vse šumne zabave, zlasti plesi. Razumemo, da velemesta kot imajo že zelo poganski značaj ne upoštevajo več tega. Tudi v Ljubljani se je menda letos skrunil sveti postni čas s plesnimi veseljami. Toda brali smo v časopisju, da to pošteni Ljubljanci obsojajo. Kaj pa naj rečemo mi Kamničani, če se je ves postni čas po nekaterih kamniških gostilnah popivalo in plesalo pozno v ponedeljska jutra. Neka organizacija je v gotovem javnem prostoru priredila za najširše občinstvo zabavo s plesom, najbrže v navdušenju za narod in prosveto. Evharistični križ na Malem gradu tem ljudem pač ni poklical v spomin sklep evharistističnega kongresa proti skrunilcem Gospodovih dni. Naj se je to zadnjič zgodilo. Katoliški akcijonaši naj za prihodnje poskrbe, da čutijo oni, ki nas ponižujejo, tudi posledice.

Ne veste ne ure ne dneva. V aprilu smo imeli kar sedem pogrebov. Pa to bi še ne bilo nič tako posebnega, — če ne bi bili med temi štirje slučaji nagle smrti. Dva je zadel srčna kap, tretji se je nepričakovano hitro, preden je bil previden, preselil v večnost, en otrok je pa utonil v Bistrici. Pa tudi gospo Lapovo, ženo lani umrlega vrtnarja in ključarja Antona Lap, je Bog hitro poklical s sveta. Bila je dobra družinska mati, verna in skrbna. Vdana v voljo božjo, ko ji je bilo dano še v poslednjih trenutkih prejeti zakramente, je umrla članica Dekliške Marijine družbe Terezija Jašovec. V Družbi je bila že od vsega početka, od leta

1899. Bila je pridna družbenica in je mnogo žrtvovala v dobre namene.

Veliko noč smo praznovali seveda v dežju. Procesija je vendar šla po mestu. Božji grob in potem glavni oltar sta bila res okrasno okrašena, razkošje luči in cvetic. Zanimivo pa je opazovati nekatere moderne kristjane, ki hodijo te dni v cerkev firbec past in ne čutijo pri vsej svoji olikanosti, da je zelo nedostojno pred božjim grobom, kjer je izpostavljeno Najsvetejše, ne upogniti kolena ampak se pogovarjati. Za navzoče otroke je to naravnost pohujšanje. Cerkev je hiša molitve, ne pa muzej. — Pri veliki maši na velikonočni praznik je bila v župni cerkvi prvič izvajana orkestralna Missa Serafica. Bila je to res prazniku primerna glasba, pevski zbor kakor tudi godbeniki so zelo dobro uspeli. — Potresna procesija velikonočno nedeljo popoldne je bila precej kratka, rod, ki je doživel potres l. 1895., se je postaral.

Nov prostor. S prvim majem se je izpraznil prostor v Kamniškem domu spodaj. V tem prostoru bo sedaj knjižnica, ki ima tudi še sedaj dosti obiskovalcev in se stalno dopolnjuje z novimi knjigami. Tu bodo dobile fantovski odsek. Govori se tudi, da fantje dobe svoj športni prostor v bivši orlovski telovadnici in na prostoru za njo. Prav je tako.

Naši malčki otroškega vrta in zavetišča so pod spretnim vodstvom čč. sester proslavili v nedeljo 3. maja kot materinski dan z izvajanjem prav pestrega programa, kjer je bila glavna točka: Sanje Male Terezike. Proslava je bila v Kamniškem domu. Za šolsko mladino se je proslava ponovila v ponedeljek ob 4. pop.

Dekliški krožek Prosvetnega društva bo pa drugo nedeljo 10. maja pokazal v svoji prireditvi, ki bo obsegala svojevrsten program, za kaj vse so se dekleta usposobile v teh par mesecih svojega dela v krožku. Že sedaj se mnogi zanimajo za njihov nastop.

Moravče. Kaj bi si želeli drugače? Lep je prostoren trg pred moravško cerkvijo, posebno ob nedeljah, ko hite po njem množice vernikov v cerkev. Kazi ga pa še vedno pogled na one, ki med božjo službo ostajajo zunaj. Je to nekaj fantov iz oddaljenejših vasi, ki zaradi oddaljenosti niso nikjer organizirani — tudi par mož je vmes — in med božjo službo pomanjkanje izobrazbe kažejo pred cerkvijo. Ali ne bi bilo morda prav, da bi s postajanjem zunaj cerkve končali? Ko bi hoteli oni, ki imajo pravico in dolžnost, da skrbe za javni red in javno moralno (poglej § 65 in 66, zakona o notranji upravi) bi bilo kmalu vse v redu. Tako pa smo videli eno izmed zadnjih nedelj stati, seveda pred zaprtimi cerkvenimi vrati, na cerkvenem pragu mladeniča, pokritega, ko je kadil cigareto. Videli pa smo tudi 3 moške, ko so tik pred sklepom božje službe prišli iz gostilne pred cerkev. Gotovo so bili prepričani, da so s tem zadostili svoji verski dolžnosti. Po § 54. obrtnega reda sresko načelstvo lahko ukaže, da so gostilne v bližini cerkve med službo božjo zoprtje. To bi bilo pri nas tudi edino pametno. Tudi ni lepo, če kdo tik pred službo božjo, ali pa celo med božjo službo pripelje živino, da jo tehta na javni tehtnici, ki se nahaja nasproti cerkve, tako da je v cerkvi božja služba, pred cerkvijo nekaj fantov, na tehtnici pa tehtajo živino. To se je zgodilo že večkrat. Ali ne bi mogli prekupečevalci in prodajalci živine

Noni in Mani v gorah

Mladostni doživljaji z Islandije. — Spisal Jón Svensson S. J. (Dalje.)

Zdaj si nabere precej ostrih in robatih kamenčkov in si z njimi nadenem žepe. Orožje za napad mi bodo proti biku, ki ga moram na vsak način odgnati od Manija. Potem grem zopet počasi in previdno proti kamnu, od katerega je bilo ves čas slišati bešno neugnano lajanje Fidelovo.

Ko pridem tako daleč, da sem mogel videti zver, me zopet ustavijo sva-reči klici malega Manija:

»Noni, Noni...! Stoj...! Za božjo voljo, ne hodi tako blizu, Noni...!«

Tak strah je zvenel iz glasu mojega bratca, da sem se čutil prisiljenega ukloniti se mu. — Da bi ga pomiril, mu večkrat zakličem:

»Bodi vendar miren, Mani, prav res bom previden!«

Ozrem se naokoli, da bi našel kamen, na katerega bi se mogel rešiti, če bi se bik zagnal proti meni. — Kmalu ga najdem in skočim brž nanj.

»Vidiš, Mani? Zdaj sem tudi jaz na

varnem, prav kakor ti,« zakličem bratu.

»Dobro je,« odvrne on. »Zdaj se tudi ne bojim več zate.«

Vzamem kamen iz žepa in ga vržem na vso moč v bika. Ni zadel. Predaleč je bilo. Moram gledati, da pridem bliže.

Ko se nekaj časa oziram naokoli, zagledam drugo lavno skalo, ki je bila mnogo bliže Maniju in ki se je videla zelo pripravna za zatočišče. — Tja moram na vsak način.

Zakličem bratu: »Ne boj se, Mani! Nič ni nevarnosti.« In takoj skočim dol in v nekaj trenutkih sem že na novi postojanki.

S tem sem prišel biku tako blizu, da ga je bilo lahko zadeti. — Takoj začnem metati nanj kamen za kamnom. Skoro vsi so zadeli, pa niso prav nič dosegli. — Moja roka je bila prešibka, bikova koža pa predebela.

Moram gledati, da mu pridem še bliže. To se mi tudi kmalu posreči. Našel sem namreč novo lavno skalo, ki je bila prav blizu Manija. Skočim tja in kot bi mignil sem na njej.

Zdaj pa je Manija že zaskrbelo. Moja predrznost mu ni bila všeč in odločno me je svaril. Poskusil sem ga pomiriti, potem pa zopet začel obstreljavati skupnega sovražnika.

Toda čudno zares: tudi od tu so se izkazale moje krogle za docela brezuspešne! Če je kamen posebno dobro zadel v cilj, sem mogel opaziti kvečjemu, da je koža veliki živali komaj opazno zadrgetala. A še to se mi ni posrečilo, da bi ga pripravil do tega, da bi se obrnil k meni.

Vsa njegova pozornost je bila obrnjena na Manija. Samo njemu je hotel priti do živega.

Ko nazadnje vidim, kako malo se nevarna žival zame meni, dobim pogum. Rečem bratu:

»Ne boj se zame, Mani! Saj vidiš, da bik zame sploh ne mara. Zato ga bom poskusil s Fidelovo pomočjo odgnati. Potem lahko oba zbeživa in prideva do najinega konja. In če se nama to posreči, saj potem sva rešena.«

Pokličem torej Fidela. Takoj pride in skoči k meni na kamen. Bil je po

najti kak drug bolj primeren čas za to delo? Cvetno soboto in nedeljo smo imeli v Ljudskem domu trikrat skioptične slike in film o evharističnem kongresu, vse trikrat je bila dvorana napolnjena, ljudstvo je z velikim užitkom sledilo predavanju. Čez kaj časa bomo zopet videli film v Ljudskem domu, bo ameriški in nam bo pokazal slike o bivanju našega prevzvišenega nadškofa v Ameriki. Gotovo bo takrat dvorana zopet napolnjena. Ljudje se z veliko ljubeznijo oklepajo Ljudskega doma, ki ima popolnoma prenovljen oder, da takega ne dobite kmalu v bližini, s tega odra se čuje včasih predavanje, na tem odru imamo svoje akademije, tu imamo lepo predvajane predstave, vse pa ima le en cilj: poglobitev srčne kulture. Ljudski dom nam je, odkar so nam zaprli in odkar je prenovljen zopet odprt, dvakrat tako pri srcu, kot nam je bil preje.

STRANJE. Iz ljubljanske bolnice je prišlo poročilo, da je ondi dne 20. aprila nepričakovano umrl komaj štirinajstletni Brozovič Rudolf. V nedeljo se je poln upanja odpeljal v bolnico zdravju nasproti, v ponedeljek ga je že objela hladna smrt. Ob tem nepričakovanem poročilu se je lahko marsikdo spomnil znanih besedi: Človek, glej življenje svoje — danes srečen si, vesel, jutri že ti zvon zapoje, tvoje truplo bo pepel... Misliti smo začeli na zelo zelo nujno popravilo naše župne cerkve. Stroški ne bodo ravno majhni. Morebiti bodo te-le vrstice prišle pred oči kakega našega župljana tam zunaj naše župnije. Veseli bi bili, če bi se vsi s skromnim darom spomnili tiste cerkvice tam pod kamniškimi planinami, v kateri so prejeli sv. krst in postali otroci božji.

dolgem neuspešnem boju popolnoma utrujen. Jezik mu je molel iz gobca in srce mu je silno bilo.

Ko sede k meni, mu dam, da se malo odpočije in ga pri tem prijazno gladi. Brž ko si nekoliko opomore, vzamem pet ali šest ostrih kamnov v levico. Zdaj se namreč boj znova prične. Z roko pokažem na bika, s čimer sem hotel Fidelu dopovedati, da ga morava zdaj oba hkrati napasti.

Fidel me je takoj razumel. Oči so se mu svetile, tulil je od boježeljnosti in tako sva skočila dol in naskočila sovraga. — Mali pes je lajal tako glasno, da je postal kar hripav. Z zaničevanjem smrti je priteknel od zadaj tik do bika in ga kakor divji vgriznil v zadnje noge.

Velika žival je bila prisiljena se preokreniti in se obrniti proti malemu zagrizenemu sovražniku. Nagnila je glavo do tal, jezno pogledavala psa in ga skušala doseči z močnimi, ostrimi rogovi.

Pa ni bilo nevarnosti, da bi se biku to posrečilo. Fidel je bil zanj le preuren in pregibčen. Dobro je gledal, da

HOMEČ — JARŠE. Dne 3. maja so se v naši občini Homeč vršile občinske volitve. Za volitve je vladalo na dan volitev samih jako veliko zanimanje in je volilo v resnici 84% občanov. Kakih nemirov ni bilo. Orožništvo se vobče ni niti prikazalo. Volivna komisija s predsednikom dr. D. Žvokljem in namestnikom učiteljem g. Kokaljem je delala pošteno in nepristransko. V tem oziru so se sedanje volitve bistveno ločile od svoječasnih volitev, ko je bilo že kar naprej določeno, kdo bo zmagal. Člani odbornikov z liste Gregorja Repanška so se s tiskanim letakom zahvalili volilcem ter se izjavili, da bodo vodili občino pošteno in nepristransko za vse, tudi z ozirom na tiste, ki niso volili te liste. Ta izjava je napravila na vse občane najboljši vtis. Vsekakor je to lepa poteza, krščanska in vredna pohvale.

DOB IN OKOLICA se bo elektrificirala. Kranjske deželne elektrarne začno z delom takoj, ko bodo končane predpriprave za nadaljevanje daljnovoda iz Vira na Dob in dalje v moravsko dolino ter naprej skozi Litijo na Dolenjsko. Pripravljalni odbor v Dobu je imel velike težave, dokler se mu pri vsi vztrajnosti ni posrečilo, da je dobil olajšano za plačevanje 200.000 Din, katere mora plačati, da se daljnovod nadaljuje v Dob in naprej.

Hranilnica in posojilnica je imela v nedeljo 26. aprila v »Domu« svoj redni občni zbor. Z zanimanjem smo poslušali poročilo o delovanju zadruga v preteklem letu. Še bolj nas je pa zanimalo poročilo načelnika zadruga, ki je razlagal uganko, zakaj hranilnica v Dobu izplačuje hranilne vloge po potrebi, medtem ko sosednje hranilnice izplačujejo po 50 in 20 Din na mesec ali še celo manj. Zaupanje v svojo zadrugo omo-

ne bi prišel preblizu ostrim rogovom. Pač pa je meril vedno na to, da bi ga zgrabil za zadnje noge.

Približam se previdno bojevavcem in pri tem mečem kamne biku proti glavi. Enkrat se mi posreči, da ga zadenem ravno v sredo širokega nosa. To je pomagalo.

Dvigne glavo, gleda trenutek jezno s krvjo podplutimi očmi novega napadalca in steče, Maniju v največji strah, z vso silo z nagnjeno glavo proti meni...!

Pa sreča, da ga je lesena klada zelo ovirala in tako se mi je po srečilo, da sem mu ušel in se rešil za najbližnji veliki kamen.

Obenem ga je tudi Fidel krepko napadel in ga z vso silo ugrizaval v zadnje noge.

»Noni, Noni...« je zaklical bratec, »nehaj, nehaj! Če ne te bo nazadnje res z rogovi.«

Nisem se mogel ustavljati bratovim prošnjam in sem sklenil, takoj končati nevarni boj.

Med tem, ko je imel bik dovolj opraviti s Fidelom, se mi je celo po-

gočuje izplačevanje vlog. Kdor ne rabi denarja, ga ne skriva doma, ampak ga nese v hranilnico. Kdor ga pa rabi, ga dobi po potrebi. Medsebojno zaupanje tedaj lajša krizo in kaže pot iz krize.

V Dobu se novo šolsko poslopje, ki stoji pred vasjo, izvršuje dalje s tem, da se ometava in delajo mizarska dela znotraj. Otvoritev in izročitev svojemu namenu se bo izvršila pred začetkom šolskega pouka, ako ne pridejo kake nepremostljive ovire.

V župnijski cerkvi v Dobu pa prenavlja g. Hlivar Albin iz Ljubljane oltar sv. nadangela Mihaela in sv. Jožefa. Za veliko noč smo dobili dve novi »večni luči«, ki sta obešeni v presbiteriju ob strani, tako da je pogled na veliki oltar in na tabernakelj mogoč. Š m a r n i c e imamo tudi letos pri Marijnem oltarju, ki je bil že lani popravljen z velikim oltarjem vred in z oltarjem »Ecce homo«.

V Krtini se popravlja zid okoli cerkve, ki je bil v razpadanju. Škoda je bila tem večja, ker je zid dragocen ostanek iz turških vpadov v naše kraje. Služil je na hribu okoli cerkve v varstvo in brambo prebivalcev.

V Škocjanu bo pa v maju prepleskana streha na zvoniku. Obenem bomo tudi prebelili cerkev od zunaj in znotraj. Do bomo dobro napravili, nam je porok splošno zanimanje sosesčanov za popravo svoje cerkve. Tudi šolska mladina hoče imeti pri tem svoj delež in priredi v ta namen svojevrstno zabavo 10. maja popoldne, od katere čisti dobiček hoče dati za popravo svoje cerkve. Vabljeni!

Superfosfat, fosfatno žlindro

in druga gnojila dobite v trgovini

JOS. SENICE, Domžale,

podr. Moste, Sneberje.

srečilo, na ovinku priti do kamna malega Manija in brž k njemu gor skočiti.

Mani me je sprejel z razprostrtimi rokami in v očeh je imel solze veselja. Prijel me je in me držal nekaj časa z obema rokama.

»Hvala Bogu, Noni!« vzklikne, »da se ti je posrečilo. Zdaj sva zopet skupaj.«

Od same ginjenosti nisem mogel spregovoriti besedice. Oklenem se z rokami brateca in ga jokač pritisnem na svoja prsa. — Ah, imel sem malega brateca tako zelo rad!

»Zdaj si popolnoma varen, Noni,« pravi dečko dalje. »In zato sem zdaj tako vesel. Da, Noni, mnogo bolj sem se bal zate ko zame.«

Namesto odgovora mu nežno stisnem roki.

Ko tako nekaj časa sediva, premagana od čustev, mi nenadno pride na misel, da še ničesar ne vem, kaj je Mani doživel med svojim divjim dirjanjem.

(Dalje prih.)

ZA PROTITUBERKULOZNI TEDEN

od 17. do 24. maja 1936

Vsako leto je tretji teden v mesecu maju posvečen organizirani borbi proti jetiki, temu velikemu sodobnemu zlu. — Dosedaj je bila organizacija tega tedna precej pomankljiva, šele letos bo v Sloveniji organizirana akcija, da ves slovenski narod v teh dneh spozna svojega velikega sovražnika, — jetiko — in se navduši za organiziran boj proti tej ljudski bolezni. Temu namenu naj služijo te vrstice.

Mnogi trdijo: »Saj ni tako hudo, kot kričijo zdravniki! Jetika ni tako razširjena, in tudi ni tako važna, preje moramo reševati druge, gospodarske in politične probleme!« Tem in mnogim drugim naj veljajo te suhe, puste številke, ki pomenijo ogromno za onega, ki se razume na številke — a tudi same številke ne povedo vsega zla, ki ga prinaša jetika našemu narodu. Zlasti je skrito ono veliko in dolgotrajno duševno

je, da je jetika predvsem bolezen revnih slojev, delavcev, kmetov, zato sem skušal vsaj približno izračunati škodo, ki jo vsled jetike trpi naše narodno premoženje. Pri presoji števila bolnikov v Sloveniji se držim zdravniških načel, da na vsak smrtni slučaj lahko računamo pet jetičnih oseb. Po tem računu imamo v Sloveniji 7.500 jetičnih oseb. Ogromna številka! — Ako računamo, da ti bolniki niso delazmožni in izgubijo vsled delanezmožnosti (bolezni) vsak dan vsaj 20 Din, (povprečna zavarovana mezda pri OUZD znaša okrog 23 Din!) izgubi naš narod v enem samem letu, ako računamo 285 delovnih dni Din 42,750.000.—

Strašna številka za naš ubogi in mali rod! Pa to je šele sama izguba vsled delanezmožnosti! Te ljudi je treba vsled delanezmožnosti vzdrževati. Ako računamo za vsakega bolnika samo 10 Din na dan, znaša

trpljenje, beda in dalekosežne posledice za vso družino, v kateri napade jetika enega ali več članov. Poskusimo spoznati v teh vrsticah vsaj ono, kar zmora doumeti zdrav človek:

V Jugoslaviji je umrlo (po uradni statistiki!) leta 1934. 36.000 ljudi za jetiko ali ako to preračunamo 23 ljudi izmed 10.000 prebivalcev. S tem je Jugoslavija država, ki je z jetiko najbolj okužena in katera prav ali skoraj nič ne stori, da se zmanjša to zlo. (Glej sliko!)

V Sloveniji, kjer je kultura znatno višja, smo imeli leta 1934. okrog 1500 žrtev jetike t. j. okrog 15 oseb je umrlo izmed 10.000 prebivalcev. V Jugoslaviji umrje vsake četrte ure en državljan za jetiko, vsak osmi umre za jetiko — v kamniškem okraju umrje vsak deseti za jetiko. Iz tega je jasno, da jetika pobira cele rodove, da žanje na veliko in kjer se naseli, povsod pustoši, pušča revščino, bolezen in obup!

Koliko škode povzroča našemu ljudstvu, se točno sploh ne more izračunati. Znano

prehranjevanje teh bolnikov letno

Din 27,375.000.—

Pri teh vsotah, ki so kolikor mogoče stvarne, pa še niso vračunjeni stroški zdravljenja! — Torej naša mala Slovenija izgubi na premoženju vsled jetike letno samo radi delanezmožnosti, najmanj Din 70,125.000.—

Po enakem računskem postopku utrpi kamniški srez, ako ima samo 100 jetičnih (prav gotovo jih je več) Din 939.000.—.

V podkrepitev svojih dosedanjih trditvev navajam točen račun, za vso škodo, ki jo je jetika povzročila neki osebi: Izguba vsled delanezmožnosti 9 let (mes. plača 2.000 Din) Din 216.000 eno leto zdravljenje v bolnici (po 25 Din) Din 9.125 16 mesec. zdravljenja v zdravilišču (po 75 Din dnevno) Din 36.000 vzdrževanje doma 6 let in osem mesecev (po 10 Din dnevno) Din 285.125

Upam, da sem dovolj jasno dokazal, da je jetika prava narodna nesreča, ki zahteva

od naroda prav toliko denarnih žrtev kot oboroževanje ali vojna!

Naše občine prav gotovo ne smejo borbe proti jetiki zanemarjati. O tem je »Naš list« v zadnji številki obširno razpravljal. Danes moramo reči, ako občine ne bodo sodelovale v borbi proti jetiki je vse delo brez prave podlage. Dosedanje skušnje pa učijo, da je našim občinskim možem tudi to sodelovanje prav trd oreh. Upam pa, da bo končno le zmagala zavest dolžnosti do občanov in socialni čut.

Med našim narodom posluje že deset dispanzerjev, ustanovljenih po zaslugi krajevnih protituberkuloznih lig in s pomočjo protituberkulozne Zveze v Ljubljani. Tudi v Kamniku deluje z velikim uspehom. Ljudje z zaupanjem prihajajo v dispanzer k preiskavi, po navsote itd. V prvem mesecu je bilo v našem dispanzerju preiskanih 97 oseb. Pri 23 osebah se je ugotovila jetika, pri osmih težka, odprta (kužna) jetika. Vseh storitev je dispanzer napravil v vrednosti 7.250.— Din. Za vse to delo pa je dispanzer prejel beri in piši: 260.— Din. Nujno potrebno je, da vsi po svojih močeh podpirate take res ljudske in socialne ustanove.

Bog daj, da bi letošnji protituberkulozni dnevi ogreli mnoga trda srca, da bi prav radi sodelovali pri organizaciji borbe protituberkulozi, saj je to prava ljudska borba v korist narodu samemu. Za to pa je treba razumevanja, katerega bo pa vsak mogel najti v novi knjigi, ki izide za letošnje protituberkulozne dneve. Naslov ji je: TBC — JETIKA, spisal pa jo je g. dr. Robert Neubauer, primarij zdravilišča na Golniku. Naročiti se lahko pri Protituberkulozni Zvezi v Ljubljani, dobi se pa tudi v dispanzerju v Kamniku za ceno pet dinarjev.

POSEJTE pravočasno, čista, dobra **SEMENA**: detelje-črne in lucerne, grahore in travnih semen, semenskega ovsu in ječmena ter različna vrtna semena.

GNOJITE IZDATNO z umetnimi gnojili, supersfosfatom in fosfatno žlindro.

SADNO DREVJE ŠKROPITE z „Biljobran“-om.

A KUPITE najceneje pri

Ant. Stergar
Kamnik

OTROŠKI KOTIČEK

Piše striček Podgorski
p. Stahovica pri Kamniku.

SV. GREGOR NACIANSKI

V življenjepisu tega svetnika beremo, da se je šel učiti govornišva v Cezarejo Palestinsko. Tam je spoznal med svojimi tovariši Bazilija iz Kapadocije in sklenil z njim res pravo prijateljsko zvezo. Sv. Gregor sam nam to prijateljstvo tako-le opisuje: »Znani sta nama bili le dve poti: ena je držala v naše cerkve in k našim duhovnikom, druga pa k paganskim učiteljem. Tistim, ki imajo na tem veselje, sva pa prepustila veselice, igre, sestanke in pojedine.« Kmalu se jima je pridružilo še večje število enakomislečih tovarišev. Oba sta bila med njimi na vso moč priljubljena in spoštovana. Tako je živel poznejši svetnik, Gregor Nacianski, še kot pogan. Lahko si mislimo, kako sveto je moralo biti njegovo življenje šele potem, ko ga je sv. krst pridružil kristjanom. Koliko dobrega je storil ta sveti mož, ko je pozneje postal duhovnik in celo škof. Iz daljnih krajev so prihajali poslušati njegovo razlaganje sv. pisma in marsikdo, ki je že omahoval med zmoto in resnico, se je ob vneti in prepričevalni Gregorijevi besedi spet zavzel za pravo vero Kristusovo. Sveta Cerkev ga prištevava med cerkvene učeničke, med tiste svete in učene može, ki so s svojo svetostjo in učenostjo postali kakor stebri verskega življenja ne samo za svojo dobo, ampak za vse čase do današnjega dne.

ŽE SLAVČKI ŽVRGOLIJO

Mariji v čast je zvon odpel svojo večerno pesem. Potem pa so se v bratski slogi oglašili vsi njegovi tovariši. In skozi lino je zadonela pozdravna pesem prelepemu maju in njegovi še lepši Kraljici. Zdaj glasno in mogočno, kakor bi hotela prodreti v najtrša srca, zdaj pritajeno in božajoče, kakor bi se hotela zlititi v eno s prijaznimi glasovi v grmovju pevajočega slavca, je hitela njih pesem skozi polja in dobrave in se skušala dvigniti v nebeške višave.

Tistega dne in še dan pozneje sta Strešnikova dva, Tonček in Minka, nabirala cvetja za šmarnični oltarček v domači hiši. Daleč je bilo do fare, pa so zato domači obhajali šmarnično pobožnost kar doma. Ne samo domača hiša, tudi sosedovi so radi prihitali k ljubki večerni pobožnosti. Kolikokrat je tisti čas kipel v nebo tista globoko občutena prošnja: »Devica ti premila, ne zvrzi rožic teh, ki v venček jih zložila ljubezen nas je vseh.« Tonček pa je s svojim zvončkim glasom bral stare in še vedno priljubljene Jeranove šmarnice.

»Kako vam to fant bere!« so ga domov grede hvalili sosedovi.

»Prav kakor bi bil že kaplan,« je pritaknila Strniševa Pepa.

»Čakaj, morebiti pa še bo,« jo je zavrnila sosedova Mana.

»Beži no! Iz naših hribov — pa kaplan! Kje ti le kaj takega more na misel priti!«

»Kar še ni bilo, se lahko še vse zgodi.«

Leta so tekla in ta govornica je bila že skoro pozabljena. Strešnikov Tonček pa je res šel v mestne šole in jih srečno dokončal.

Na Strniševi njivi so takrat želi pšenico. Pa so se pri fari oglašili zvonovi. In kar sredi dneva, Strniševa Pepa se je vzdignila iznad žita.

»Mana, kaj pa danes tako zvonj dolj pri fari?« je zaklicala na sosedovo njivo.

»Ali res ne veš? Ali si ti sama tujka v Jeruzalemu, da ne veš, kaj se je godilo te dni v Ljubljani?«

»Prav res ne vem. Saj veš, da sem vedno pri bratu tam na Poljanskem. Včeraj sem prišla malo sem, da doma pomagam pri žetvi. In doma niso še vsega povedali, kar je pri vas novega.«

»No, potem naj ti bo odpuščeno. Saj se še spomniš, kako nam je včasih Strešnikov Tonček šmarnice bral. Včeraj pa je bil v Ljubljani posvečen v mašnika in danes se vrača kot novomašnik domov. Čez štirinajst dni bo nova maša.«

»Ali res? Škoda, da nisem več doma!«

»Pa počakaj!«

»Zelo rada bi počakala. Pa saj veš: sram me je.«

»Žakaj naj bi te bilo sram?«

»Saj se še spomniš kaj sem takrat pred leti govorila. Kako naj bi moglo iz naših hribov kaj dobrega priti?«

»Pojdi no, kdo pa še misli na tisto!«

Preteklo je štirinajst dni. Pri fari je bila nova maša in med svati sta šli v paru Strniševa Pepa in sosedova Mana. Med ubranim pritrkavanjem farnih zvonov pa je donela s kora lepša kot najlepša slavčeva pesem tista prelepa: »Novi mašnik bod' pozdravljen...«

Strešnikov Tonček pa je danes kot mašnik božji in služabnik Marijin oznanjuje v mesecu, ko slavčki žvrgolijo, z vso močjo svoje zgovornosti slavo One, ki je vaša in njegova mati. In s hvaležnostjo se spominja svojih prvih šmarnic pod skromno streho domače hiše.

NAŠI MATERI

za mesec maj

Zlato solnce, zlati dnevi,
vse je v zlatu zažarelo —
rajsko cvetje, rajski spevi,
vse nam dušo je ogrelo.

A najbolj si Ti, Kraljica,
naših radosti glasnica,
v Tebi se naš duh raduje,
Mater božjo obuduje.

Božja Mati — naša Mati!
Oh, da mogli bi spoznati:
Bog ljubezni, Bog dobrote
ljubi, čuva nas sirote...

Koder naša noga hodi,
Božja Mati naj nas vodi,
dokler srečno ne pripelje
tja v nebeško nas veselje.

KDO JE TVOJ PRIJATELJ?

Recimo danes nekaj besedi o prijateljih. Prijatelj, to je beseda vseh besed, je baje ob neki priliki zapisal Stritar. Morebiti je mož s tem izrekom malo pretiraval, dobro pa je povdaril pomen resničnega prijateljstva. Ni vsak prijatelj, kdor se ti prijatelja dela; pravi prijatelj je pa zlata vreden.

Sloveči rimski govornik Ciceron je zapisal važno besedo: »Ni ga prijateljstva, razen med dobrimi.« Res je: tudi malopridni ljudje hočejo biti prijatelji, a prijatelji niso. Kakor volk v ovčji koži so, sovražniki, ne pa prijatelji. Naše ljudstvo dobro loči pravo prijateljstvo od nepravega. »Družina ga je izpeljala, ga je pokvarila.« Tako govore o vplivu slabih tovarišev in namišljenih prijateljev. Tudi vaš striček vam bo povedal na uho: »Vsak, kdor vas vabi k tatvini, kdor vas nagovarja za laž, kdor vas zapečuje k slabemu, tak ni vaš prijatelj, pa če vam tudi na vsa usta zagotavlja svoje prijateljstvo.«

Opozarjam vas pri tej priliki na nesrečnega izdajalca našega Gospoda Jezusa Kristusa. Svoje dobre prijatelje, apostole je začel zapuščati. Družiti pa se je začel z nasprotniki našega Gospoda. Z veseljem so ga sprejeli v svojo sredo. Ko so pa z njegovo pomočjo dosegli, kar so hoteli, so ga sramotno pahnili od sebe, češ kaj nam mar, če si izdal svojega Učenika in njegovo nedolžno kri! Le verjemite svojemu stričku, če vam prerokuje: Tako se bo zgodilo vsakemu, kdor bo sklepal prijateljstvo z malopridneži.

Vaš striček vam želi dosti sreče pri izbiranju prijateljev. Zato je šel gledat v zakladnico sv. pisma in ne s svojo, ampak z božjo besedo vam hoče podati nekatera navodila za iskanje in izbiranje resničnih prijateljev.

Ako imaš prijatelja, ga preizkusi v nesreči in mu prehitro ne zaupaj. Marsikdo je prijatelj le do svojega časa, ne obstane pa v dan nadloge. Tudi je prijatelj, ki se v sovražnika izpremeni in ki sovraštvo, prepri in obrekovanje raznaša. Marsikdo je prijatelj le toliko časa, dokler pri tvoji mizi

sedi. Zvest prijatelj pa je močna bramba in kdor ga je našel, je našel zaklad. Z zvestim prijateljem se nič ne meri: teža zlata in srebra ni nič vredna proti ceni njegove zvestobe. Kdor se Boga boji, bo našel tudi dobrega prijatelja, zakaj kakršen je sam, tak bo tudi njegov prijatelj.

Ljubi moji nečaki! Tako govori Bog sam in njegova beseda je za vse čase resnična in veljavna.

SVETNIKI ROJAKI

Rekli smo, da je bil sv. Kazimir sin poljskega naroda. Poljaki so Slovani. Govore jezik, ki je močno podoben našemu jeziku. Med svetniki imajo že čedno številce lastnih rojakov. Tudi drugi naši bratje po narodnosti in po jeziku imajo svoje zastopnike v nebeškem svetniškem zboru. Gotovo je to za ves narod velika čast in veliko odlikovanje.

Kaj pravite, ali se mi, ali se sploh današnji rod zaveda časti in odlike: imeti v svetniškem zboru svoje rojake? Današnji čas je vse preveč pogreznjen v zemljo. Tu hlasta za rekordi, za prvenstvom in za priznanjem... Nebeške, duhovne dobrote so mu postale nekam tuje. Prav zato se dozdeva vsakemu stričku, da je med nami vsemi vse premalo zanimanja za to, da bi se priznala svetniška čast tudi našima rojakoma, Slomšeku in Baragu. Ali vi, moji nečaki, poznate ta dva moža? Ali ste že vsi prebrali in predelali življenjepis teh dveh svetih mož? Predelali, pravim. To se pravi: toliko prebrali, da o obeh možeh res nekaj veste. Kdo bi si upal stričku nekaj napisati o prvem ali o drugem? Najboljši spis bi dal v »Našem listu« natisniti.

Kaj pa, ali tudi z molitvijo podpirate delo in trud naših škofov? Saj veste, da brez molitve ne bo božjega blagoslova. Tudi tega se morate zavedati, da je molitev otroških src za to važno delo več ko potrebna. Ali smem zato pričakovati, da ne trkam zastoj na vaša blaga srca?

STRICKOVA POŠTA

Obema Rosalnikoma: Hvala lepa za ljubeznivo povabilo. Bosta že odpustila stričku, ker ni prišel po pirhe. Saj vesta, kakšna je bila letošnja Velika noč. In striček se kljub svoji starosti vendar boji za svoje zdravje in življenje.

Hribar Iv.: Pirhov si imela res čedno številce, pomaranče pa — no, saj se ne pišeš Sladkosnedka.

Sešek Jožefa: Prvič v »Našem listu«! Upam, da se bova poslej še večkrat srečala v njegovih predalih. Kar pogum! Čimveč nas bo, tem bolj bomo prijatelji.

Vsem: Mesec maj je tukaj! Marijin mesec! Pridno dohajajte k šmarnicam! Priporočajte Materi božji posebno svetniško zadevo naših dveh božjih služabnikov Slomšeka in Baraga. Tudi na strička se včasih spomnite, kakor tudi striček ne bo pozabil na vas.

UGANKE

Uredite sledeče črke v lep red, pa boste dobili začetek sedanjemu času primerne pesmi: a e e i c e o j m n a k a i u L j b m j r s i a k n z m j s d j

Pravilne rešitve pošljite do 24. maja na naslov vašega strička. Saj vem, da ga že na pamet znate. Če bi poslali drugam, potem ni gotovo, če pride vse pravočasno stričku v roke.

REŠITEV UGANK

Rešitev obeh ugank v 4. števil. »Našega lista« se glasi:

1. Vesele velikonočne praznike!
2. Skalovje groba se razgane
Pravilno so jih rešili: Rosalnik Mihael in Jernej Šinkov turen; Hribar Ivana, Koseze; Zirovnik Stanko in Sešek Jožefa, Vodice; Rode Nada, Rova; Aleš Ciril, Krtina.

MALO ZA SMEH

V šoli. Katehet pripoveduje: »Kristus je prišel v svoje mesto. Temu mestu je ime Kafarnaum. Tonček, kako se že imenuje to mesto? — Tonček: »Kavarna!«

»Kje si pa doma, Francek?« — Francek: »Iz Stare vasi.« — Kje pa pelje pot v Staro vas? — Francek: »Najprvo malo gor, potem malo dol, potem pa malo sem, pa spet malo tja, pa še malo naokrog: tam je naša hiša.«

KATOLIŠKA AKCIJA FANTOV

KAMNIŠKE IN MORAVSKE DEKANJE V GROBLJAH

19. aprila 1936

Sestanka se je udeležilo 105 fantov. Predavat je prišel predsednik škofijske KA odvetnik dr. Stanko Žitko. Fantom je predočil, kako je zamišljena slovenska Katoliška akcija in kaj vsebujejo predvidena pravila akcije. Nova pravila so se delala v tem smislu, da je upoštevanih pet glavnih točk: 1. KA je apostolska in usmerjena v nadnaravno. 2. Ker se KA naslaja na naravo, je urejena po narodnosti, ima torej svoje narodno enotno vodstvo. 3. Organizacija se udejstvuje po poklicnih okoljih. 4. KA je organizacija laikov pod vodstvom hierarhije. 5. Razvoj KA gre iz elitnih jeder, toda v organizacijo so po jedrih poklicani vsi.

MAJSKI SESTANEK 10. MAJA

Prihodnji sestanek KA bo v nedeljo, dne 10. maja v Grobljah ob sedmih zjutraj. Dostop z izkaznicami! Po sestanku KA razgovor o letošnjih velikih prosvetnih prireditvah! Pridite polnoštevilno!

UREDNIŠTVO. France. Lepa hvala za spis! Objavil sem ga v skrajšani obliki. Dveh odstavkov nikakor nisem mogel natisniti. Čeprav je resnica, je vendar žaljivo, kakor ste napisali. Tudi nimajo taka izvajanja tistega uspeha, za katerega Vam gre. Lepo pozdravljeni!

Cerkveni pevski zbori kamniške dekanije pripravljajo romarski vlak na Trsat in izlet na otok Rab. Zborovodji kamniške dekanije, kateri se niso udeležili sestanka 26. aprila (pri g. Nandetu Novak-u) — v Vipoljah, naj se prijavijo pisмено na N. Loboda, organist, Kamnik ali pa se osebno udeleže sestanka zborovodij, ki se ponovno vrši 10. maja pri g. Nandetu Novak-u, Vrhpolje nad Kamnikom.

Ako potrebujete

DOBRE PEČI

in štedilnike

oglasite se

pri Franc Kosmaču

(cesta na Moste)

v VELIKEM MENGŠU

Dobite najboljše in najcenejše peči, izdelane od strokovnjakov, zato brez konkurence v delu in ceni. — Proti jamstvu tudi na odplačila.

Pojdite

v novo pomlad
v novi obleki,

ki jo izberete v veliki
zalogi manifikture,
v trgovini

Jos. Senica,
Domžale

podr. Moste,
Moravče, Sneberje

HRANILNICA IN POSOJILNICA

V KAMNIKU

registr. zadruga z neomejeno zavezo
(Šutna št. 22 - v lastni hiši)

Novo vloge, prosto plač-
ljive, obrestuje po 3%,
vezane po dogovoru.

Jamstvo presega večkrat-
no vrednost vseh ulog.